

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-06-22

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, regeringsrådet Eskil Nord och justitierådet Ann-Christine Lindeblad.

En ny försäkringsrörelselag

Enligt en lagrådsremiss den 27 maj 2010 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. försäkringsrörelselag (2011:000),
2. lag om införande av försäkringsrörelselagen (2011:000),
3. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1967:663) om tillägg till vissa trafiklivräntor,
5. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
6. lag om ändring i jordabalken,
7. lag om ändring i lagen (1973:214) om tillägg till vissa ansvarslivräntor,
8. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
9. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
10. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
11. lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda,
12. lag om ändring i lagen (1990:661) om Sveriges riksbank,

13. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
14. lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal,
15. lag om ändring i lagen (1993:1303) om vissa avtalsvillkor för rättsskyddsförsäkring,
16. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
17. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,
18. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
19. lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet,
20. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
21. lag om ändring i lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.,
22. lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078),
23. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
24. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
25. lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
26. lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag,
27. lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104),
28. lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
29. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
30. lag om ändring i lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden,

31. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
32. lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ,
33. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
34. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Johan Barrefelt och rättsakkunnige Henrik Nilsson, biträdda av ämnesrådet Gabriella Johansson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen lämnas förslag till en ny försäkringsrörelselag som ska ersätta den nuvarande försäkringsrörelselagen (1982:713) och lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Den nya lagen innebär en språklig och redaktionell modernisering av rörelsereglerna för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar (tidigare kallade understödsföreningar). Enligt förslaget ska de rörelseregler som gäller för försäkringsbolag i stort sett gälla även för försäkringsföreningarna.

Vidare föreslås en anpassning till allmän associationsrättslig lagstiftning, om inte avvikelser motiveras av försäkringsföretagens särart.

Vid sidan av rörelsereglerna innehåller den nya lagen således de särskilda associationsrättsliga lagregler som behövs för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar utöver eller i stället för den allmänna regleringen på associationsrättens område.

Den nya försäkringsrörelselagen föreslås träda i kraft den 1 april 2011.

Det är fråga om ett omfattande projekt där den gamla försäkringsrörelselagen underkastats en genomgripande reformering. Tidigare mycket långa och otympliga paragrafer har i den nya utformningen delats upp på flera paragrafer och dessa har försetts med tydliga underrubriker. Det kan konstateras att det förslag som nu remitterats är betydligt mera lättillgängligt än den tidigare lagen är och att de ändringar som föreslås är genomtänkta och som regel väl beskrivna både i allmänmotiveringen och författningskommentaren.

Projektet är emellertid så omfattande att den tid som stått till buds för Lagrådet inte varit tillräcklig för att medge en granskning av varje detalj. Ett exempel på svårigheterna i det hänseendet är möjligheterna att överblicka att anpassningen till de allmänna associationsrättsliga reglerna utförts på ett i alla delar konsekvent sätt. När det gäller försäkringsaktiebolagen sker anpassningen genom en allmän bestämmelse i 11 kap. 1 § om att 2005 års aktiebolagslag ska gälla, om inte annat följer av den nya försäkringsrörelselagen eller är särskilt föreskrivet. Hänvisningar i aktiebolagslagen från en paragraf till en annan ska i förekommande fall avse de bestämmelser i den nya försäkringsrörelselagen som gäller i stället för eller utöver bestämmelserna i aktiebolagslagen. I de följande paragraferna i 11 kap. anges så de särbestämmelser som ska gälla i stället för eller utöver bestämmelserna i aktiebolagslagen.

Denna lagstiftningsteknik används redan i lagstiftningen om bank- och finansieringsrörelse och har fördelar, bl.a. på det sättet att ändringar av bestämmelser i aktiebolagslagen som ska gälla också för försäkringsaktiebolag inte kräver konsekvensändringar i försäkringsrörelselagen. En nackdel med tekniken är emellertid att det är mycket svårt att av enbart särbestämmelserna i 11 kap. förstå hur

dessa bestämmelser samspelar med aktiebolagslagens anknyttande bestämmelser. Lagstiftningstekniken förutsätter därför enligt Lagrådets mening att tillämpningen av de nya reglerna underlättas genom förklarande kommentarer. I det följande kommer Lagrådet att ge exempel på när några av förslagen borde förses med en kommentar eller en utförligare kommentar.

När det gäller de ömsesidiga försäkringsbolagen har bestämmelserna i 12 kap. utformats med 1987 års föreningslag som förebild. Enligt 12 kap. 3 § andra stycket ska hänvisningar i föreningslagen från en paragraf till en annan i förekommande fall avse de bestämmelser i den nya försäkringsrörelselagen som gäller i stället för eller utöver bestämmelserna i föreningslagen. I de följande paragraferna i 12 kap. anges så de särbestämmelser som ska gälla i stället för eller utöver bestämmelserna i föreningslagen. 12 kap. innehåller inte mindre än 91 paragrafer. Det gör det lättare att förstå samspelet mellan försäkringsrörelselagen och associationsrätten än vad 11 kap. gör, men det finns trots detta ett behov av ytterligare förklaringar i författningsskomentaren. Detsamma gäller de associationsrättsliga bestämmelserna om försäkringsföreningar som också utgår från 1987 års föreningslag, se 13 kap. 2 §.

I detta sammanhang vill Lagrådet också nämna att lagstiftningen om försäkringsrörelse är föremål för utredning och att den nu föreslagna lagen kan antas komma att ändras inom kort på grund av bl.a. det s.k. Solvens II-direktivet. Lagen kommer också att behöva ses över då den nya tillsynsstrukturen ska inrättas. Lagrådet har därför inte funnit det meningsfullt att närmare analysera de delar av det remitterade lagförslaget som överensstämmer med nu gällande bestämmelser.

I 12 och 13 kap. föreskrivs i många paragrafer att vissa bestämmelser i en angiven lag eller paragraf om vissa förhållanden ska gälla med vissa avvikelser eller tillägg. Som exempel kan nämnas 12 kap. 24 §: "Bestämmelserna i 6 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om föreningens ledning ska gälla även för ledningen i ömsesidiga försäkringsbolag med de tillägg som följer av 25–31 §§". Enligt Lagrådets mening underlättas läsningen, om uppgiften om vad bestämmelserna handlar om placeras omedelbart efter ordet "bestämmelserna". Den citerade paragrafen skulle då formuleras enligt följande: "Bestämmelserna om föreningens ledning i 6 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska gälla även för ledningen i ömsesidiga försäkringsbolag med de tillägg som följer av 25–31 §§". Betydelsen för läsbarheten av en sådan justering av ordföljden ökar när avståndet mellan ordet "bestämmelserna" och uppgiften om vad bestämmelserna handlar om reduceras. Lagrådet förordar att 12 och 13 kap. konsekvent redigeras i enlighet med det anförda.

I detta sammanhang vill Lagrådet också förorda att orden "bestämmelserna i" och synonymen "det som sägs i" används endast när uttrycket åtföljs av en uppgift om vad bestämmelserna handlar om och när det behövs för att undvika att en mening börjar med ett sifferuttryck. Att bestämmelserna i en viss paragraf ska gälla kan enklare uttryckas genom en förklaring att paragrafen ska gälla. Som exempel på när uttrycket "bestämmelserna i" är överflödigt kan nämnas 12 kap. 29 §.

Vid föredragningen har upplysts att i lagtexten orden "en stat inom EES" konsekvent kommer att ersättas med "ett land inom EES". Lagrådet kommenterar därför inte detta vidare.

Lagrådet har beträffande ett antal paragrafer förslag till smärre justeringar i lagtexten i syfte att försöka förbättra språket eller öka tydligheten. I några fall tas sådana förslag till smärre justeringar med i detta yttrande. Förslagen motiveras då inte särskilt.

Lagrådet har lagt märke till att bestämmelserna i 19 kap. 16 och 17 §§ i 1982 år försäkringsrörelselag inte synes ha överförts till den nya lagen. Det är fråga om bestämmelser om intressejäv för ledamöter i Finansinspektionens styrelse och om föreskrifter om inspektionens organisation. Skälen till att de bestämmelserna inte överförts bör redovisas i lagstiftningsärendet.

Förslaget till försäkringsrörelselag

1 kap. 7 §

Ordet "tillhör" bör bytas mot "utgör" och orden "höra till" mot "utgöra".

Rubriken närmast före 21 §

I rubriken närmast före 21 § bör orden "ett annat land" bytas mot "utlandet".

1 kap. 21 §

Orden "ett annat land" bör bytas mot "utlandet".

1 kap. 22 §

Orden "Beslut om undantag enligt 19–21 §§ fattas av" bör bytas mot "Frågor om undantag enligt 19–21 §§ prövas av".

1 kap. 25 §

Orden "att denna lag har börjat tillämpas" bör bytas mot "att förevarande lag har börjat tillämpas".

2 kap. 2 §

I första stycket bör orden "det som föreskrivs" och "om tjänster" utgå. Vidare bör "11 kap. 8 § och 13 kap. 17 § om uppgifter inför styrelseval," placeras omedelbart före "11 kap. 10 § och 13 kap. 11 § om jäv för styrelseledamot,". Slutligen bör orden "13 kap. 11 § om att styrelseledamöter inte behöver vara medlemmar i föreningen," utgå.

2 kap. 4 §

I första stycket första punkten bör orden "som reglerar ett företags bolagsordning eller stadgar" infogas omedelbart efter ordet "författningar".

2 kap. 8 §

Lagrådet föreslår att paragrafens första stycke ges följande lydelse:

Frågan om godkännande av bolagsordning eller stadgar för ett företag ska prövas i samband med att frågan om företaget ska få tillstånd att driva försäkringsrörelse prövas.

2 kap. 9 §

I första stycket bör orden "som reglerar ett företags bolagsordning eller stadgar" infogas omedelbart efter ordet "författningar".

2 kap. 14 §

I paragrafen bör ordet "endast" infogas omedelbart före "ges".

2 kap. 16 §

I första stycket bör orden "i fråga" infogas omedelbart efter "beslutar".

3 kap. 4 §

I paragrafen bör ordet "tidigast" infogas omedelbart före "två".

3 kap. 13 §

I paragrafen bör ordet "företaget" infogas omedelbart efter "för".

3 kap. 15 §

I paragrafen bör ordet "andra" infogas omedelbart före "landet".

3 kap. 16 §

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse:

Bestämmelserna i 15 § gäller inte när ett försäkringsföretag i annan egenskap än ledande försäkringsgivare deltar i samförsäkring (koassuransavtal) avseende stora risker.

3 kap. 19 §

I paragrafen bör ordet "tidigast" infogas omedelbart före "när".

3 kap. 20 §

I första meningen bör ordet "företaget" infogas omedelbart efter "för".

4 kap. 6 §

Enligt paragrafen får i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring säkerhet inte ställas för tredje man. Det väcker frågan om det i sådan verksamhet får lämnas lån till tredje man, jfr låneförbudet i 12 kap. 12 § sjätte stycket i 1982 års försäkringsrörelselag. Avtal om lån till någon som omfattas av jävskretsen i 4 kap. 9 § är emellertid förbjudna. Det bör lämpligen nämnas i författningskommentaren.

Rubriken närmast före 4 kap. 9 §

Lagrådet föreslår att rubriken närmast före 4 kap. 9 § ges följande lydelse:

Avtal med en jävskrets om tjänster

4 kap. 9 §

I punkterna 3 och 5 bör ordet "under" bytas mot "i". Dessutom bör ett nytt stycke läggas till av följande lydelse:

Första stycket gäller inte i fråga om ställande av säkerhet i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

Rubriken närmast före 4 kap. 14 §

Lagrådet föreslår att rubriken närmast före 4 kap. 14 § ges följande lydelse:

Sekretess m.m.

Rubriken närmast före 6 kap. 2 §

Lagrådet förelår att rubriken ” Matchning och diversifiering”, som innehåller ord som inte förekommer i 2 §, byts mot ”Riskspridning m.m.”.

Rubriken närmast efter 6 kap. 2 §

Lagrådet föreslår att rubriken närmast efter 6 kap. 2 § ges följande lydelse:

Tillgångar för skuldtäckning m.m.

6 kap. 14 §

I paragrafen anges att värdet av en enskild placering får motsvara högst vissa andelar av det belopp som ska skuldtäckas: Enligt punkten 1 får värdet motsvara högst 5 % ”om placeringen utgörs av en fastighet, tomträtt eller byggnad eller av en grupp av sådan egendom, om egendomen eller egendomarna *är belägna på ett sådant sätt* (Lagrådets kursivering) att de från risksynpunkt utgör en investering. I den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet bör klargöras vad som avses med egendomens belägenhet.

6 kap. 24 §

I paragrafen bör orden "utöver de" bytas mot "utöver de bestämmelser" och "de bestämmelserna" mot "de utländska bestämmelserna".

6 kap. 34 §

Lagrådet föreslår att punkterna 2, 3 och 10 ges följande lydelse:

2. i vilka stater de rättssubjekt som anges ska vara belägna eller ha sitt säte enligt 3 § 3, 8 och 10–13,
3. förutsättningar för användningen av tillgångar utgivna av ett specialföretag enligt 3 § 14,
10. användning av derivatinstrument enligt 32 §.

7 kap. 11 §

Lagrådet föreslår att ordet "ett" ersätts med "1,0".

7 kap. 15 §

Lagrådet föreslår att orden "bara leder till en obetydlig risköverföring" ersätts med "leder till en endast obetydlig risköverföring".

7 kap. 17 §

Lagrådet föreslår att uttrycket "klasserna 10–15 i 2 kap. 11 § första stycket" ersätts med "2 kap. 11 § första stycket klasserna 10–15".

8 kap. 1 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Riktlinjerna ska innehålla principerna för hur

1. premier bestäms,
2. försäkringstekniska avsättningar beräknas,
3. försäkringar återköps och belånas,
4. återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade fördelas,
5. återförsäkring avges och tas emot, och
6. soliditeten ska tillgodoses.

8 kap. 7 §

Lagrådet föreslår att orden "och följa" infogas omedelbart efter "upprätta".

9 kap. 8 §

Lagrådet föreslår att punkten 3 ges följande lydelse:

3. det skulle vara olämpligt eller vilseledande med hänsyn till syftet med tillsynen att låta företaget omfattas av redovisningen.

9 kap. 12 §

I 9 kap.11 § föreskrivs tystnadsplikt för en styrelseledamot eller annan befattningshavare hos ett företag som vid fullgörande av skyldigheter enligt 9 kap. får viss kunskap. I gällande rätt finns en anknytande bestämmelse som ålägger det ifrågavarande företaget viss uppgiftsskyldighet. Sistnämnda bestämmelse har sin motsvarighet i förevarande paragraf med den skillnaden att

uppgiftsskyldigheten utvidgas till att omfatta alla företag som avses i 9 kap. 1 § första stycket 1 och 2. Lagrådet föreslår att skälen för denna skillnad utvecklas i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

10 kap. 2 och 5 §§

Enligt 2 § ska ett avtal om överlåtelse av försäkringsbestånd för att bli giltigt godkännas av stämman i det överlåtande företaget. Lagrådet föreslår att bestämmelsen förtydligas genom att orden "mellan försäkringsföretag" infogas omedelbart efter "avtal", jfr flytträtten enligt 5 kap. 15 §.

Lagrådet noterar vidare att avtalet är ogiltigt utan bolagsstämmans godkännande. Det ligger i sakens natur att försäkringsföretaget då inte går vidare och begär Finansinspektionens tillstånd att verkställa avtalet. Det kan jämföras med 5 § som föreskriver att ett försäkringsföretag får verkställa ett (av bolagsstämman godkänt) överlåtelseavtal (endast) med tillstånd av Finansinspektionen. Om inspektionen vägrar tillstånd får avtalet alltså inte verkställas. Vad som då ska ske med avtalet blir beroende av vad parterna överenskommit eller kommer överens om.

10 kap. 11 §

Lagrådet föreslår att orden "att myndigheten tog emot meddelandet om yttrande" ersätts med "att den utländska myndigheten tog emot Finansinspektionens meddelande".

10 kap. 16 §

Lagrådet föreslår att andra stycket utgår eftersom 5 § får anses vara tillämplig också på överlåtelse vid likvidation och konkurs.

10 kap. 17 §

Lagrådet föreslår att orden ”enligt 16 §” ersätts med ”vid likvidation eller konkurs” och att sista meningen ges följande lydelse:

I fråga om sådant avtal gäller i övrigt 8–15 §§.

11 kap. 20 §

Lagrådet föreslår att paragrafen förtydligas genom att orden ”Villkor om vinstutdelning i bolagsordningen för ett livförsäkringsaktiebolag får godkännas bara om” byts mot ”Villkor om vinstutdelning som införs i bolagsordningen för ett livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst får godkännas bara om”.

11 kap. 27 §

Det har vid föredragningen upplysts att bestämmelser om vad Bolagsverket ska göra med lagakraftvunna beslut om att ansökan avslagits eller avskrivits kommer att meddelas i förordning.

Rubriken närmast före 11 kap. 30 §

Lagrådet föreslår att rubriken närmast före 11 kap. 30 § ges följande lydelse:

Lån m.m. till närstående

11 kap. 30 §

I stället för 21 kap. 1–4 §§ aktiebolagslagen (2005:551) om penninglån och ställande av säkerhet gäller 4 kap. 9 § denna lag för en sådan person som avses i 21 kap. 1 § 2 aktiebolagslagen och för en person eller ett företag som har en anknytning som avses i 3–5 samma paragraf.

11 kap. 31 §

Lagrådet föreslår att ordet ”svenskt” förs in omedelbart efter ”annat”.

11 kap. 39 §

Lagrådet föreslår att hänvisningarna till ”33–35 §§” utgår.

11 kap. 41 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Ett försäkringsaktiebolag behöver inte underrätta sina kända borgenärer enligt 24 kap. 21 § aktiebolagslagen (2005:551).

12 kap. 2 §

Lagrådet hänvisar till vad som anförs nedan under 13 kap. 4 §.

12 kap. 5 §

Lagrådet föreslår att paragrafen förtydligas enligt följande:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att bestämmelserna om koncerner i denna lag och i

föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag samt bestämmelserna om koncerner i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska gälla helt eller delvis för en grupp av företag, som inte utgör en koncern enligt 1 kap. 4 § lagen om ekonomiska föreningar, men som har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning.

12 kap. 12 §

Lagrådet föreslår att ordet "dagtecknad" byts mot "daterad".

12 kap. 17 §

Lagrådet föreslår att orden med gottgjord ränta" byts mot "enligt 19 § andra stycket".

12 kap. 19 §

Enligt 12 kap. 9 § sista stycket ska tillskott av garantikapital alltid göras med pengar. Lagrådet föreslår därför att sista meningen i andra stycket, som handlar om apportegendom, utgår.

12 kap. 23 §

Lagrådet föreslår att orden "vid tidpunkten för tillskjutandet" i andra stycket byts mot "när insatsen gjordes".

12 kap. 24 §

Lagrådet föreslår att orden "ledningen i" omedelbart före "ömsesidiga" utgår.

12 kap. 32 §

Det är upplyst att hänvisningen till 42 § rätteligen ska vara till 41 §.

12 kap. 33 §

Lagrådet föreslår att rubriken närmast före paragrafen ges lydelsen "Rösträtt för garantier" och att paragrafen ändras på så sätt att orden "sådan rätt" byts mot "rösträtt".

12 kap. 35 §

Paragrafen behandlar den form av minoritetsskydd som består i att en medlemsminoritet kan framtvinga bordläggning av ett ärende på stämma för behandling på fortsatt stämma. Lagrådet föreslår att detta kommer till tydligare uttryck i paragrafen och att den ges följande lydelse:

Bestämmelserna om uppskov med beslut till fortsatt stämma i 7 kap. 4 § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, ska gälla för ömsesidiga försäkringsbolag, om en tiondel av de närvarande röstberättigade begär det.

12 kap. 38 §

Lagrådet föreslår att ordet "för" infogas i andra stycket omedelbart före "ömsesidiga försäkringsbolag", att andra och tredje styckena ska avslutas med punkt och att tredje stycket ges följande lydelse:

Om fullmäktige utsetts, får bestämmelser tas in i bolagsordningen om att redovisningshandlingarna och revisionsberättelsen ska tillhandahållas enligt 7 kap. 8 § lagen om ekonomiska föreningar genom att fram till bolagsstämma hållas tillgängliga för

medlemmarna och innehavarna av förlagsandelar på bolagets webbplats.

12 kap. 41 §

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse:

Om ett beslut att ändra bolagsordningen avser delägarnas ansvarighet vid uttaxering enligt 2 § andra stycket, får beslutet inte tillämpas tidigare än ett år efter registreringen av beslutet, om inte samtliga delägare har biträtt det.

12 kap. 43 §

Lagrådet föreslår att orden "första stycket" sist i paragrafen byts mot "denna paragraf".

12 kap. 66 §

I paragrafen behandlas återbetalning av garantikapital. Att Finansinspektionens tillstånd krävs för en sådan återbetalning bör komma till tydligare uttryck i paragrafen. Lagrådet föreslår följande lydelse:

Beslut om återbetalning av garantikapitalet får bara beslutas av bolagsstämman. Stämmans beslut ska anmälas till Bolagsverket för registrering. För registrering krävs att Finansinspektionen har gett sitt tillstånd till återbetalningen. Någon återbetalning får inte göras innan beslutet har registrerats.

12 kap. 76 §

Paragrafen handlar om genomförande av likvidation och är svårläst.

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

I 11 kap. 12 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar anges att vissa bestämmelser inte ska tillämpas på likvidatorernas årsredovisning och dess behandling på stämman. Bestämmelserna i 5 kap. 1 § och 2 § 9 och 10 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om tillämpning av 5 kap. 18–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) ska inte heller tillämpas.

12 kap. 82 §

Paragrafen handlar om tillstånd att verkställa fusionsplan. Ansökan härom ska göras hos Finansinspektionen. Om inspektionen finner att ett ärende är av principiell betydelse eller av särskild vikt ska inspektionen anmäla detta till regeringen som då kan besluta att överta prövningen av tillståndsfrågan.

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse:

När fusionsplanen gäller i samtliga försäkringsbolag, ska såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om tillstånd att verkställa planen. Vid en gränsöverskridande fusion ska ansökan göras av det eller de svenska bolag som deltar i fusionen. Ansökan ska göras hos Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av större vikt prövas dock av regeringen efter anmälan av Finansinspektionen.

12 kap. 83 §

Lagrådet föreslår att orden ”ska det prövas” byts mot ”ska Finansinspektionen eller Regeringen pröva”.

12 kap. 84 §

Lagrådet föreslår att i första stycket 3 ordet "fordringsägares" byts mot "borgenärers" och att i andra stycket ordet "tillståndsfrågan" byts mot "ärendet".

12 kap. 85 §

Enligt paragrafen ska anmälan ske senast två månader efter det att Finansinspektionen (eller regeringen) har meddelat tillstånd att verkställa fusionsplanen. Något krav på att inspektionens tillståndsbeslut ska ha vunnit laga kraft finns inte, jfr 13 kap. 36 § där ett sådant krav finns. Om denna skillnad är avsedd bör den förklaras i författningskommentaren.

12 kap. 88 §

Lagrådet föreslår att orden "andra ännu bestående" utgår.

12 kap. 89 §

Lagrådet föreslår att orden "upprättande av ett" utgår.

13 kap. 4 §

I första stycket ges bestämmelser om att det i stadgarna för en försäkringsförening får föreskrivas en skyldighet för medlemmarna att täcka skulder, avsättningar eller förluster i försäkringsrörelsen genom att göra kapitaltillskott till föreningen (uttaxering). Av andra stycket framgår att en sådan skyldighet gäller bara om det saknas tillgångar eller medel i föreningen för att täcka skulder, avsättningar eller

förluster. Denna begränsning bör framgå av stadgarna. Lagrådet föreslår därför att styckena slås samman och paragrafen ges följande lydelse:

Utöver bestämmelserna i 1 kap. 3 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om ansvar för en förenings förpliktelser får det i en försäkringsförenings stadgar föreskrivas att en medlem ska täcka skulder, avsättningar eller förluster i försäkringsrörelsen, som föreningen inte kan täcka genom att ta i anspråk egna tillgångar eller medel, genom att göra kapitaltillskott till föreningen (uttaxering).

Godtas detta förslag bör en motsvarande justering av lagtexten ske i 12 kap. 2 §.

13 kap. 5 §

Vid föredragningen har upplysts att en försäkringsförening aldrig bör bildas utan att det finns verksamhetskapital. Lagrådet föreslår att orden "om det inte finns särskilda skäl för det" stryks i första stycket.

13 kap. 6 §

Lagrådet föreslår att orden "slag av" införs i punkten 8 omedelbart före försäkringar.

13 kap. 8 §

Lagrådet föreslår att orden "att säga upp sig" omedelbart före "till utträde" stryks.

13 kap. 9 §

Lagrådet föreslår att orden "vid tidpunkten för tillskjutandet" byts mot "när insatsen gjordes".

13 kap. 14 §

Lagrådet föreslår att ordet "föreningsmedlemmarnas" införs omedelbart före "rätt" i första stycket.

13 kap. 18 §

Lagrådet föreslår att ordet "annan" införs i punkten 3 omedelbart före "godkänd revisor" och att orden "första stycket" sist i paragrafen byts mot "denna paragraf".

13 kap. 19 §

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse:

I stället för bestämmelserna i 10 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar om utbetalning av föreningens medel till medlemmarna gäller för försäkringsföreningar att föreningens medel får delas ut till medlemmar bara i form av återbäring eller, i samband med föreningens likvidation, som skifteslikvid.

13 kap. 21 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Årsvinsten i en livförsäkringsförening och belopp som förs över från bundet eget kapital till fritt eget kapital ska användas för återbäring i den utsträckning

1. vinsten eller det överförda beloppet inte får tas i anspråk för vinstutdelning eller för att täcka förluster enligt bestämmelser i stadgarna, eller
2. annat inte följer av denna lag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

13 kap. 22 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

En livförsäkringsförening ska ha en konsolideringsfond. Konsolideringsfonden får sättas ned bara för att täcka förluster eller för ett annat ändamål som anges i stadgarna. En sådan nedsättning får bara beslutas av föreningsstämman.

13 kap. 25 §

Lagrådet föreslår att första stycket, i konsekvens med förslaget ovan beträffande 12 kap. 66 §, ges följande lydelse:

Beslut om återbetalning av verksamhetskapitalet får bara beslutas av bolagsstämman. Stämmans beslut ska anmälas till Bolagsverket för registrering. För registrering krävs att Finansinspektionen har gett sitt tillstånd till återbetalningen. Någon återbetalning får inte göras innan beslutet har registrerats.

13 kap. 28 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

I 11 kap. 4 § tredje stycket och 4 a § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar finns bestämmelser om att fråga om tvångslikvidation av en ekonomisk förening i vissa fall ska prövas efter anmälan av registreringsmyndigheten eller på ansökan av vissa befattningshavare i föreningen. Dessutom ska fråga om likvidation av en försäkringsförening enligt dessa paragrafer prövas efter anmälan av Finansinspektionen.

13 kap. 29 §

Lagrådet föreslår att paragrafen i enlighet med förslaget ovan beträffande 12 kap. 76 § ges följande lydelse:

I 11 kap. 12 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar anges att vissa bestämmelser inte ska tillämpas på likvidatorernas årsredovisning och dess behandling på stämman. Bestämmelserna i 5 kap. 1 § och 2 § 9 och 10 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om tillämpning av 5 kap. 18–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) ska inte heller tillämpas.

13 kap. 33 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ändras i enlighet med förslaget ovan beträffande 12 kap. 82 §.

13 kap. 34 §

Lagrådet föreslår att orden ”ska det prövas” byts mot ”ska Finansinspektionen eller regeringen pröva”.

13 kap. 35 §

Lagrådet föreslår att orden ”får Finansinspektionen förklara tillståndsfrågan vilande under högst sex månader” byts mot ”får Finansinspektionen förklara att ärendet ska vila under viss tid som inte får överstiga sex månader”.

13 kap. 37 §

Lagrådet föreslår att paragrafrubriken ändras till ”Talan mot stämmobeslut om gränsöverskridande fusion” och att paragrafen ändras genom att orden ”mot stämmobeslut om godkännande av

fusionsplan rörande gränsöverskridande fusion" införs omedelbart efter "talan".

14 kap. 1 §

Det har vid föredragningen upplysts att inga uppgifter ska tas in i försäkringsregistret utan författningsstöd. Lagrådet föreslår därför att orden "eller i övrigt ska tas in i registret" utgår.

Det har vid föredragningen upplysts att bestämmelser om registrering kommer att meddelas i förordning. Lagrådet föreslår att bestämmelserna i andra stycket förs över till förordningen.

14 kap. 11 §

Enligt första stycket får Finansinspektionen förordna en eller flera revisorer att tillsammans med övriga revisorer delta i revisionen av ett försäkringsföretag. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en ny revisor. Någon motsvarande återkallelserätt föreskrivs inte i 14 kap. 10 § beträffande aktuarie som Finansinspektionen utser. Lagrådet ifrågasätter om det behövs någon särskild bestämmelse om rätt för Finansinspektionen att återkalla ett av inspektionen meddelat revisorsförordnande. Det får förutsättas att inspektionen inte vidtar en sådan åtgärd utan saklig grund (jfr 10 kap. 6 § i 1982 års försäkringsrörelselag).

Rubriken närmast före 13 §

Lagrådet föreslår att ordet "och" utgår.

14 kap. 14 §

Paragrafen reglerar allmänt ombud vid konkurs. Enligt tredje stycket kan det allmänna ombudet beträffande medförvaltare göra en sådan framställning som avses i 7 kap. 5 § konkurslagen, dvs. en framställning om att en konkursförvaltare ska skiljas från sitt uppdrag. Bestämmelsen är överförd från 14 kap. 21 § andra stycket i den nu gällande försäkringsrörelselagen. Den har också sedan lång tid tillbaka sin motsvarighet i bankrörelselagstiftningen.

Lagrådet noterar att uttrycket "medförvaltare" inte förekommer i konkurslagen men är det vanliga uttrycket i den praktiska hanteringen och ibland också förekommer i domstolarnas förordnade av förvaltare. I sådana fall skulle orden "beträffande medförvaltare" kunna ge intrycket att det allmänna ombudets rätt endast avser en förvaltare med ett så formulerat förordnande. Även om lagtextens formulering inte synes ha vållat några tillämpningsproblem förslår Lagrådet att paragrafens tredje stycke får följande lydelse:

Det allmänna ombudet kan göra en sådan framställning om entledigande av förvaltare som avses i 7 kap. 5 § andra stycket konkurslagen.

Lagrådet föreslår vidare att i paragrafens andra stycke orden "Ett allmänt ombud" byts mot "Det allmänna ombudet".

14 kap. 16 §

I paragrafen anges att försäkringsföretag med avgifter ska bekosta Finansinspektionens verksamhet. Bestämmelsen kompletteras med ett bemyndigande i 17 § för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter som sådana avgifter.

I en nyligen avlämnad lagrådsremiss om Granskning av interna modeller för att beräkna riskkänsligt kapitalkrav för försäkringsföretag föreslås en likartad ändring av motsvarande bestämmelse i nu gällande försäkringsrörelselag (19 kap. 15 §).

I sitt yttrande över förslaget anmärkte Lagrådet att ändringen skulle innebära att försäkringsbolag skulle bekosta Finansinspektionens verksamhet på det hela taget och anförde att det tydligare skulle framgå vad som avsågs, om stycket formulerades på följande sätt: "Försäkringsbolag ska med årliga avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet."

Även förslaget i förevarande lagrådsremiss bör av nyss nämnda skäl förtydligas på samma sätt. Lagrådet föreslår att paragrafen får följande lydelse:

Försäkringsföretag ska med årliga avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Det kan anmärkas att det vid föredragningen har upplysts att det inte bara är årliga avgifter som försäkringsföretagen ska betala. Detta kan i så fall avhjälpas genom att ordet "årliga" utgår.

15 kap. 1 §

Lagrådet föreslår att ordet "inhämtas" i sista stycket byts mot "ha meddelats".

15 kap. 3 §

Lagrådet föreslår att orden "att ansökan har tagits emot" byts mot "detta".

15 kap. 4 §

Lagrådet föreslår att orden ” det tilltänkta” utgår och att ordet ”försäkringsbolag” på två ställen byts mot ”försäkringsaktiebolag”.

15 kap. 5 §

Lagrådet föreslår att ordet ”kriterier” utgår, att ordet ”försäkringsbolag” i punkterna 2 och 3 byts mot ”försäkringsaktiebolag” och att ordet ”företagets” i punkten 3 byts mot ”bolagets”.

15 kap. 6 §

Förevarande paragraf ska läsas tillsammans med 5 § 1. Ett påpekande om detta kan lämpligen göras i författningskommentaren.

15 kap. 8 §

Lagrådet föreslår att orden ”meddelat beslut i fråga om ansökan” byts mot ”meddelat slutligt beslut i ärendet”.

15 kap. 10 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Om Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett förvärv, får inspektionen besluta att förvärvet ska genomföras inom en viss tid. Inspektionen får besluta att förlänga tiden.

15 kap. 11 §

Enligt paragrafen ska den som har beslutat att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att det åter-

stående innehavet kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna skriftligen underrätta Finansinspektionen om det. Det ligger i sakens natur att beslutet, för att bli anmälningspliktigt enligt paragrafen, måste ha manifesterats på ett iakttagbart sätt, t.ex. genom ett beslut på bolagsstämma om bemyndigande för styrelsen att avyttra aktier som bolaget har. Att en aktieägare bestämt sig för att sälja sina aktier vid första bästa tillfälle grundar inte anmälningsplikt.

Rubriken närmast före 12 §

Lagrådet föreslår att ordet "försäkringsaktiebolag" byts mot "försäkringsföretag".

15 kap. 12 §

Lagrådet föreslår att tredje stycket ändras på så sätt att ordet "försäkringsaktiebolag" byts mot "försäkringsföretag" och ordet "bolaget" mot "företaget".

15 kap. 14 §

Lagrådet föreslår att första stycket 1 ändras på så sätt att ordet "försäkringsbolaget" byts mot "försäkringsaktiebolaget" och ordet "företagets" byts mot "bolagets". Vidare bör i samma stycke 4 b) bokstäverna ", m.m." utgå.

16 kap. 1 §

I sista punkten förekommer det ålderdomliga ordet "erforderlig". Det bör senast i samband med den översyn av lagstiftningen som ska ske med anledning av "Solvens II" bytas mot något modernare.

16 kap. 2 §

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse:

Ingripande med stöd av 1 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 7 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige.

16 kap. 4 §

Enligt förevarande paragraf ska Finansinspektionen förelägga ett försäkringsföretag eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan, om rättigheterna för försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar hotas. Inspektionen får i dessa fall även utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av företaget.

När Finansinspektionen på detta sätt ställer hela eller delar av företagets drift under tvångsförvaltning ska inspektionen tillämpa förvaltningslagen vilket innebär bl.a. att företaget ska höras innan inspektionen fattar beslut, om inte annat följer av 12 kap. 4 §.

16 kap. 7 §

Lagrådet föreslår att första stycket 4 ges följande lydelse:

4. det vid beslut om återkallelse av företagets tillstånd bedöms vara nödvändigt för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar har.

16 kap. 8 §

Enligt förevarande paragraf får Finansinspektionen, i stället för att återkalla ett tillstånd för ett företag att driva försäkringsrörelse, besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsföretaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det får sägas ligga i sakens natur att inspektionen inte förordnar ersättare, om det inte är nödvändigt. Är styrelsen beslutför utan den entledigade styrelseledamoten eller finns det en vice verkställande direktör som kan träda i verkställande direktörens ställe, finns det inte skäl för Finansinspektionen att förordna en ersättare. Detsamma gäller om det finns skäl att räkna med att försäkringsföretaget omgående kommer att utse en ny styrelseledamot eller verkställande direktör. Detta framgår tydligare i gällande rätt (se 19 kap. 11 c § i 1982 års lag).

16 kap. 11 §

Lagrådet föreslår att orden "hela eller delar av" införs omedelbart före "rörelse".

16 kap. 14 §

I första stycket föreskrivs att om ett försäkringsföretag har meddelats beslut om anmärkning eller varning, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift. Om regeringen beslutar om varning, får den överlämna till inspektionen att besluta om straffavgift ska betalas. Av första meningen framgår inte vilken myndighet som

beslutat om anmärkning eller varning. Av andra meningen framgår inte klart att inspektionen ska pröva såväl om straffavgift ska åläggas som straffavgiftens belopp. Lagrådet föreslår därför att första stycket ges följande lydelse:

Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning eller varning mot ett försäkringsföretag, får inspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift. Om regeringen har meddelat ett beslut om varning mot ett försäkringsföretag får den överlämna till inspektionen att pröva frågan om företaget ska betala en straffavgift.

17 kap. 1–3 §§

I paragraferna anges vad som ska gälla för överklaganden av Finansinspektionens beslut. Av författningskommentaren framgår att avsikten är att de nya reglerna ska motsvara vad som numera gäller inom bank- och finansieringsrörelse. Det sägs att 3 § överensstämmer med 17 kap. 1 § andra och tredje styckena lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. I sist nämnda lagrum finns dock den ytterligare bestämmelsen att beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223) inte får överklagas hos förvaltningsrätten. En sådan bestämmelse finns också i 19 kap. 13 § försäkringsrörelselagen. Det är alltså fråga om s.k. normbeslut (jfr prop. 1997/98:186 s. 86 och 90).

Någon motsvarighet till den bestämmelsen finns inte i den nya försäkringsrörelselagen, trots att den innehåller en hel del bemyndiganden varav några kan ge upphov till normbeslut. Om avsikten är att detta undantag inte ska ha någon motsvarighet i den nya försäkringsrörelselagen, bör detta uttryckligen anges i allmänmotiveringen och kommenteras i författningskommentaren till någon av rubricerade paragrafer.

17 kap. 5 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Kammarrätten får, på begäran av sökanden, förklara att ett ärende onödigt uppehålls, om Finansinspektionen från det att ansökan gavs in inte har meddelat beslut

1. inom sex månader i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 §,
2. inom tre månader i ett ärende enligt 3 kap. 2, 9, 13 eller 22 §, eller
3. inom en månad i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 §.

Lämnar kammarrätten en sådan förklaring ska ansökan anses ha avslagits av regeringen eller Finansinspektionen om beslut därefter inte har meddelats

1. inom sex månader i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 §,
2. inom tre månader i ett ärende enligt 3 kap. 2, 9, 13 eller 22 §, eller
3. inom en månad i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 §.

Förslaget till lag om införande av försäkringsrörelselagen (2011:000)

3 §

I andra stycket bör orden "den 1 april" bytas mot "utgången av mars" och orden "denna lag" mot "förevarande lag".

7 §

Lagrådet föreslår att första stycket förtydligas beträffande innebörden av slutlig prövning genom att ges följande lydelse:

En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva verksamheten och i övrigt omfattas av bestämmelserna i den lagen till utgången av år 2014 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap.

försäkringsrörelselagen (2011:000) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.

Lagrådet ifrågasätter dessutom om orden ”och i övrigt omfattas” bör ändras till ”och ska då”.

Rubriken närmast före 8 §

Lagrådet föreslår att rubriken i enlighet med förslaget till rubrik närmast före 4 kap. 9 § försäkringsrörelselagen ges lydelsen ”Avtal med en jävskrets om tjänster”.

10 §

I paragrafen bör orden ”den 1 april” bytas mot ”utgången av mars”.

18 §

I paragrafen behandlas revisor i försäkringsaktiebolag. Om ett försäkringsaktiebolag vid ikraftträdandet av försäkringsrörelselagen (2011:000) har en revisor som inte uppfyller kraven enligt 11 kap. 11 § (ska rätteligen vara 11 kap. 12 §; Lagrådets anmärkning) i den lagen och 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551), får bolaget enligt första meningen tillämpa äldre bestämmelser om en revisors kvalifikation till dess den tid för vilken revisorn har utsetts har gått ut.

I andra meningen anges att om (den obehörige) revisorn har utsetts för en mandattid överstigande fyra år eller tills vidare, ska revisorsval ske vid den första årsstämman efter lagens ikraftträdande. Det väcker frågan om den gamle revisorn entledigas genom att en ny revisor väljs eller om han eller hon till äventyrs kan kvarstå i uppdraget trots att han eller hon inte har de erforderliga kvalifikationerna.

Lagrådet föreslår att andra meningen förtydligas genom att ges följande lydelse:

Om revisorn har utsetts för en mandattid överstigande fyra år eller tills vidare, ska uppdraget som revisor anses gälla till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet eller, om den tiden har löpt till ända den 1 april 2011, till utgången av den första årsstämman som hålls efter lagens ikraftträdande. Revisorsval ska i sist nämnda fall ske på den årsstämman.

20 §

Lagrådet föreslår att orden "då gällande lydelse" byts mot " i dess lydelse vid utgången av juni 2006".

23 §

Vid föredragningen har upplysts att paragrafen ska gälla alla försäkringsföretag. Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Äldre bestämmelser gäller för likvidation och konkurs om företaget har trätt i likvidation eller försatts i konkurs genom ett beslut som har meddelats före den 1 april 2011.

Rubriken närmast före 24 §

Lagrådet föreslår att rubriken ges lydelsen "Ingripande mot ett försäkringsföretag".

24 §

Lagrådet föreslår att paragrafen i förtydligande syfte ges följande lydelse:

En fråga om ingripande enligt försäkringsrörelselagen (2011:000) bedöms enligt äldre bestämmelser, om de omständigheter som föranleder fråga om ingripande hänför sig till tiden före den 1 april 2011. De nya bestämmelserna ska dock tillämpas, om de skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

26 §

Lagrådet föreslår att paragrafen förtydligas genom att ges följande lydelse:

Om ett försäkringsaktiebolags eller ett ömsesidigt försäkringsbolags bolagsordning efter utgången av mars 2011 strider mot försäkringsrörelselagen (2011:000) ska styrelsen, om inte annat följer av förevarande lag, till den första ordinarie stämman därefter lägga fram förslag till ändring av bolagsordningen till överensstämmelse med lagen.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

35 §

Hänvisningen i femte stycket till 13 § första meningen bör vara till 13 § första stycket första meningen.

Förslaget till lag om ändring i jordabalken

Här föreslås att två punkter i 20 kap. 6 och 7 §§ ska utgå. Anledningen till dessa förslag är att punkterna i fråga innehåller hänvisningar till associationsrättsliga regler som till följd av samordningen mellan aktiebolagslagen och den nya försäkringsrörelselagen blir överflödiga (se avsnitt 13.7 i remissen).

Lagrådet har i och för sig inte någon erinran mot den valda tekniken för samordning mellan de två lagarna (jfr vad Lagrådet anfört i inledningen till detta yttrande) och kan också instämma i att vissa hänvisningar blir överflödiga till följd av denna samordning. Det går dock inte att komma ifrån att lagstiftningstekniken leder till att det ibland framstår som svårbegripligt eller i varje fall inte är uppenbart att någon viss hänvisning verkligen är överflödig och i så fall varför.

Enligt Lagrådets mening skulle det för tillämpningen av de nya reglerna vara till fördel om några av de följdändringar som har nu diskuterad karaktär kunde förses med en författningskommentar. De ändringar som nu föreslås i jordabalken är exempel på sådana där en förklarande kommentar kan underlätta tillämpningen.

Övergångsbestämmelserna

Som nyss sagts är det Lagrådets uppfattning att samordningen mellan de två lagarna inte alltid är lätt att följa och se konsekvenserna av. Det är enligt Lagrådets mening därför angeläget att också övergångsbestämmelserna förses med en författningskommentar.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

6 §

I punkt 4 har orden "eller ett europakooperativ" bortfallit i båda spalterna.

I punkt 6 hänvisas i gällande lydelse till vad "som anges vid 4". Någon ändring föreslås inte, men Lagrådet sätter i fråga om det inte är lämpligt att ändra "vid" till "i".

I punkt 8 föreslås att orden "ett försäkringsaktiebolag" ska utgå. Lagrådet sätter i fråga att så verkligen bör ske, eftersom begreppet försäkringsaktiebolag finns kvar i den nya lagen (1 kap. 3 och 4 §§) och förefaller relevant även efter det att den nya lagen trätt i kraft.

Ikraftträdandebestämmelsen m.m.

Stycket bör delas upp i två punkter där första meningen bör utgöra punkt 1 (ikraftträdande) och resterande del av texten bör utgöra punkt 2 (övergångsbestämmelser).

Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

2 b kap. 1 §

Med hänvisning till vad Lagrådet anfört under lagen om näringsförbud sätter Lagrådet i fråga att ordet försäkringsaktiebolag bör utgå ur gällande lydelse.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal

9 § första stycket 3 a) och b)

Lagrrådet ifrågasätter om "ecu" fortfarande är en gångbar "valuta".

Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

4 kap. 2 §

Det har upplysts att paragrafen ska utgå.

5 kap. 4 §

Lagrådet föreslår att orden "som får dela ut vinst" införs i punkten 10 första strecksatsen omedelbart efter "ömsesidiga försäkringsbolag" samt att orden "som inte får dela ut vinst" införs i andra strecksatsen i samma punkt omedelbart efter "ömsesidiga försäkringsbolag".

Förslaget till lag (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

9 kap. 8 §

I första stycket föreslås orden "och livräntetagare" utgå utan att ersättas av något annat. Lagrådet sätter i fråga om inte begreppet borde ersättas av "andra ersättningsberättigade".

Övergångsbestämmelserna

Övergångsregleringen förutsätter ett samspel mellan tidigare övergångsbestämmelser och lydelse av äldre rätt på ett sätt som lämpligen bör kommenteras i en författningskommentar.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

5 §

Lagrådet föreslår att orden "ägare för" byts mot "ägare av" i andra stycket och att hänvisningar till SFS-nummer utgår.

10 §

Lagrådet föreslår att orden "andra stycket" införs omedelbart efter "14 kap. 6 §" i första stycket andra strecksatsen.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

9 a §

Lagrådet föreslår att första stycket utformas i enlighet med vad som föreslagits ovan beträffande 12 kap. 82 § förslaget till försäkringsrörelselag. Vidare föreslås att orden "tillstånd för" byts mot "tillstånd till" i samma stycke. Lagrådet föreslår slutligen att orden "eller andra fordringsägares" byts mot "och andra borgenärers" i andra stycket 2.

15 §

Lagrådet föreslår att sista stycket får följande lydelse:

När det gäller europabolag som driver försäkringsrörelse ska Bolagsverket dock utfärda intyget när beslut om tillstånd har meddelats enligt 9 a § andra stycket och beslutet har vunnit laga kraft.

26 a §

Lagrådet föreslår att tredje stycket ändras genom att orden "i stället avse bestämmelser" ersätts med "i stället avse motsvarande bestämmelser".

Förslaget till försäkringsavtalslagen (2005:104)

10 kap. 1 §

Lagrådet sätter i fråga om inte begreppet "försäkringsbolaget" borde ersättas med "försäkringsföretaget" (jfr 1 kap. 4 sista stycket försäkringsavtalslagen och 1 kap. 3 och 4 §§ den nya försäkringsrörelselagen).

I andra stycket finns en hänvisning till 1 kap. 20 § andra stycket försäkringsrörelselagen. Den paragrafen har bara ett stycke och hänvisningen bör därför justeras.

Övergångsbestämmelsen

I övergångsbestämmelsen anges att en viss situation får fortsätta till dess att en angiven ansökan "prövats slutligt". Detta uttryck bör preciseras i enlighet med vad som föreslagits ovan beträffande 7 § promulgationslagen. Också här ifrågasätter Lagrådet om orden "och i övrigt omfattas" bör ändras till "och ska då".

Lagrådet föreslår alltså att övergångsbestämmelsen ges följande lydelse:

En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva

verksamheten och i övrigt omfattas av den lagen till utgången av år 2014 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. försäkringsrörelselagen (2011:000) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

1 §

Lagrådet föreslår att ordet "(SCE-förordningen)" införs omedelbart efter "(SCE-föreningar)" i första stycket och att ordet "räknas" byts mot "anses" i fjärde stycket. Alternativt ges fjärde stycket följande lydelse:

Bestämmelserna i denna lag om ekonomiska föreningar tillämpas också på försäkringsföreningarna.

7 §

Hänvisningen till 13 kap. 34-36 §§ ska rätteligen vara till 13 kap. 33-35 §§. Dessutom bör orden "europakooperativ som driver försäkringsrörelse" bytas mot "föreningar som driver försäkringsrörelse".

8 §

Hänvisningen till 13 kap. 34-36 §§ ska rätteligen vara till 13 kap. 33-35 §§.

Lagrådet noterar att de föreslagna bestämmelserna för försäkringsföretag inte överensstämmer med motsvarande bestämmelser i 12 kap. 22 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Frågan om

skillnaden är motiverad bör utredas i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

12 a §

Paragrafen bör utformas i överensstämmelse med 9 a § förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

20 §

Paragrafen bör utformas i överensstämmelse med 15 § sista stycket förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

32 §

Paragrafen bör utformas i överensstämmelse med 26 a § tredje stycket förslaget till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.